

פרוטוקול מס' 118
מישיבת ועדת השירותים הציבוריים
מיום ה' כ"ד תמוז תשל"ה 3.7.75 שעה 12.00

נכחו:

חברי הוועדה: ח. גרוסמן - יו"ר
י. בארי
מ. גז
ל. דיציאן
ה. זיידל
מ. ידיד

מוזמנים:

א. וולף - משרד הבריאות
הבר - משרד הבריאות
ע. שכטר - משרד הבריאות
ת. פנחסובצ'ק - משרד המשפטים
א. כפלאווי
ד. בוריאל

מזכירת הוועדה: ש. כרם

רשמה: א. גוטמן

סדר היום: חוק ביטוח בריאות

היו"ר ח. גרוסמן:

ששר-חזבג נפטר בעת סיור במשרד הסעד
המחוזי בשכם, עת השתתף בטקס פתיחת מפעל

לשיקום נכים בג'נין.

איש התורה והעבודה, בעל תואר מוסמך לרבנות,
בעל השכלה אוניברסלית, נולד ב-1912 בעיר בנדין בפולין. היה פועל
חקלאי, מראשוני החלוץ בכפר יעבץ, ליד שול-כרם. עובד המרכז החקלאי
של הפועל המזרחי, ממנהיגי המפלגה הדתית הלאומית, ח"כ מהכנסת
השנייה ושר הסעד בשתי ממשלות.

היה איש נעים-הליכות, רגוע כלפי חוץ ורגיש
לבעיותיה של החברה בישראל ושל הפרט הנדוכא, המקופח, אם ע"י החברה
ואם ע"י הגורל.

היה איש ליברלי ופתוח, שר ומנהיג, רגיש
ואנושי.

אבד לבו ידיד. לחברי הכנסת נבעלה דלת,
שהיתה פתוחה, לעניי ישראל אבד נציג נאמן.

סעיף 70

ה. זיידל:

האם יש איזה חלוקה של אחוזים, מה ילך
לתקציב רגיל ומה לתקציב פיתוח?

היו"ר ח. גרוסמן:

אני חושבת, שבחוק לא יכולה להיות חלוקה
בין תקציב פיתוח לתקציב רגיל.

ע. שכטר:

הכוונה היא, שהתקציב שיוגש ע"י הקופות
לאישור השק, יהיה מורכב מתקציב פיתוח ותקציב
שוטף, כאשר בתקציב השוטף הכוונה לפעולות שוטפות ותקציב הפיתוח
הוא לפעולות פיתוח.

היו"ר ח. גרוסמן:

לא יכל להיות פרוט של היחס בין תקציב
פיתוח ותקציב שוטף.

ל. דיציאן:

סעיף 73 קובע את ההכנסות שמהן מרכב התקציב.
אנחנו רואים: שירותים, הקצבות, מענקים
ומלוות, תקבולים בעד שירותים וכו'. אם מדברים על פעולות שוטפות,
נשאלת השאלה אם גם בפעולות שוטפות יהיו מענקים מתקציב המדינה
או התקציב השוטף צריך להתכנסות ע"י הכנסות שהן מוגדרות למתן
שירותים, ורק תקבולים שיתקבלו מעל ומעבר לדמי ביטוח, תקבולים
בשביל שירותים, הן פנים והן חוץ, כפי שהם מופיעים חוץ מסעיף 4
יכולים גם כן לשמש למימון תקציב הפיתוח? זאת השאלה המתעוררת.

מ. ידיד:

השאלות אשר עוררו חברי-הכנסת זיידל ודיציאן
אינן נראות לי. איננו צריכים להכנס לתקציב
הרגיל וגובה התקציב וכף לא לתקציב פיתוח. איננו צריכים להפריד
בין ההכנסות מתקבולים ותרומות וכו', כי גם היום המצב הוא,
שהממשלה משתפת מי מההכנסות אין כיסוי מלא. הסעיף יכל להיות כפי
שהוא מוצע, בלי להכנס לפרוט-יתר.

היו"ר ח. גרוסמן:

נראה לי שאנו נרחיב ונאר: "...לרבות בתי
חולים, הרחבתם ושיפוצים". האם ציוד לא שייך
גם לתקציב שוטף ולא רק לתקציב פיתוח? לא כל ציוד נוסף הוא פיתוח.

ע. שכטר:

בדרך כלל ציוד אנחנו רואים בתקציב פיתוח.
במסגרת תקציב הפיתוח אנחנו צריכים להכניס
השיפוט והציוד. הציוד הוא במסגרת תקציב פיתוח. כאשר מחליפים חלק
בחלק חדש או שמים מכונה חדשה, זה ציוד חדש. כאשר משפצים מכונה,
זה במסגרת שיפוץ תוך השנה הקרובה. לכן, השיפוץ חייב להיות
במסגרת הפיתוח. הציוד נכנס גם היום במסגרת הפיתוח.

היו"ר ח. גרוסמן:

מקובל, שציוד זה במסגרת תקציב פיתוח. אני
מבינה, שצריך להפריד בין שיפוץ ופיתוח.

י. בארי : מה יקרה אם סעיף 73 לא יופיע כלל בחוק ?

היו"ר ח. גרוסמן : שום דבר. אבל, זה לא מפריע אם הוא יהיה בחוק.

י. בארי : בלאו הכי התקציב טעון אישור השרים.

היו"ר ח. גרוסמן : זו הנחיה איך לבנות תקציב.

ת. פנחסוביץ : ההנחיה יכולה להיות בהוראות אחרות.

ה. זיידל : אני מציע להשאיר את הסעיף הזה, רק להוסיף שהסעיף הזה קשור עם 94.א. אם לא נסמך את שני הסעיפים, יתברר שאפשר גם בלי אישור להכניס את זה לסעיף. ז"א, אני תומך בסעיף הזה, אם נסמך אותו לסעיף 94.א.

היו"ר ח. גרוסמן : זה סעיף הדין בתקציב. צודק ח"כ דיציאן; בהמשך לסעיף 72 יש סעיף 73 ואתה לא יכל לנתק את זה.

ל. דיציאן : תקציב קופת-חולים יהיה מחולק לתקציב רגיל לביצוע פעולותיה השוטפות, ולתקציב פיתוח להקמת מוסדות רפואיים והרחבתם, לרבות בתי-חולים.

יש אפשרות לחוק את הסעיף ולהשאיר את זה בתקנות. אבל, ברגע שאנו משמיטים את זה בהצמדה לסעיף 72, מתעוררת השאלה בעד איזה חלק של תקציב המדינה מקציבים את הסכום? באותו רגע, שהמדינה משתתפת בצורה לא מאוזנת בעד תקציב של קופת-חולים כל שהיא בסכום אחד, אז קופת-חולים אחת ע"י שרותים יותר טובים, נכנסת לגרעון, וקופת-חולים שניה נכנסת לגרעון גדול ע"י תקציב הפיתוח.

מה שאני אומר הוא, שאם רוצים לפתח, אז אני מניין שלזה צריכה להיות תמיכת הממשלה. אבל, ברגע שמדברים על מימון של תקציב שוטף בעד שירותים שווים, אז התמיכה של המדינה בכיסוי הגרעון צריכה להיות שווה לכל נפש. אם קופת-חולים ע"י זה שיש לה תורמים גדולים, יכולה לעשות דברים גדולים - בבקשה. אם קופת-חולים ע"י זה שהיא נותנת שרותים מיוחדים, יכולה להכניס הכנסה מיוחדת לקופתה - בבקשה. אבל, קופת-חולים הנותנת שרות יותר גדול ונכנסת לגרעון ע"י שרותים שהם מעל ומעבר למקובל ולמאושר, וקופת-חולים שניה ע"י זה שהיא בונה ומרחיבה ולא דוקא ע"י שירותים - אז או שאנו מוחקים את הסעיף או מגדירים בצורה ברורה באיפה חלק יתכסה ע"י הממשלה.

מ. ידיד : פה אנחנו לא צריכים להכנס לפרטים. יש מרפאות בקופת-חולים, שהן מרויחות ויש כאלה המפסידות. היות וכל תקציב של קופת-חולים טעון אישור השרים הנוגעים בדבר, אז בלי כל ספק, יבואו ויבדקו את התקציב ויגידו: פה אנו מאשרים ופה לא. הסעיף הזה אומר לנו בצורה ברורה איך צריך להיות בנוי התקציב: א. תקציב רגיל; ב. תקציב פיתוח. הוא הדין במסגרת ביטוח בריאות; צריך להיות תקציב רגיל ותקציב פיתוח.

היו"ר ח. גרוסמן : ח"כ דיציאן, לי לא נראה, שבסעיף 73 נכניס גם את העניין כמה ואיזה אחוז מהתקציב חייבת הממשלה להשתתף, ובאיזה שרותים כן ובאיזה שירותים לא, ושקופת-חולים לא תבנה לה אימפריה גדולה ואחר כך תאמר לממשלה "הב הב".

מי מאשר את התקציב? הרי קופת-חולים לא יכולה לבנות לה תקציב אסטרונומי איזה שהיא רוצה ואחר כך לאמר שהממשלה חייבת לתת לה השתתפות כזאת וכזאת. אין דבר כזה. התקציב צריך להיות מאושר. לי נראה שזה לא רלבנטי.

בסעיף 73 באים לחייב את קופת-חולים לנהל תקציב מסודר ולהגיש תקציב מסודר ויהיה ברור מה יש בתקציב שוטף ומה יש בתקציב פיתוח, ולא ינדדו מכאן לשם ולא יקחו תקציב פיתוח ויכניסו אותו לתקציב השוטף. פה פשוט מחייבים את קופת-חולים שיהיה בה ניהול תקין.

י. בארי : השאלה אם לא מספיקה הנחיה של השרים, שבלאו הכי צריכים לאשר את התקציב? מדוע סעיף כזה צריך להיות בחוק?

היו"ר ח. גרוסמן: נבדוק את זה. יכל להיות שמספיק שיאמר ששר הבריאות יקבע בתקנות איך צריך להיות בנוי תקציב קופת-חולים.

מ. זיידל: צריכה להיות בחוק הנחיה ברורה. אחרת, יכולים להיות פתחים לדברים בלתי רצויים.

ת. פנחסוביץ: צריך להיות ברור שיש תקציב פשתוח ויש תקציב שוטף. כבר נתנו סמכות למחוקק להגביל, שלא יתפשטו על דברים אחרים. אם אומרים: תקציב יהיה זה... אז לא יהיה דבר אחר. החוק הוא שלמות אחת ומי שבים הוראה אחת עם השני. איננו אומרים "על אף האמור". ברור, שזה בא להרחיב או להגביל.

ע. שכטר: בסעיף 7ב, שאנו הצבענו עליו, כתוב: "שרי הבריאות והעבודה רשאים... הכוונה היא שלא כל קופת חולים תאמר שהיא נותנת שרות נוסף על חשבון הפיתוח, וקופת-חולים שנייה תאמר ההפך. לכן, יש לנו הסעיף הזה.

ל. דיציאן: עם כל הכבוד, זה לא הסבר.

היו"ר ח. גרוסמן: יש פה ארבעה חברי-כנסת שהם בעד השארת הסעיף כמו שהוא, עם התיקון, שיאמר: "תקציב של קופת-חולים יהיה מחולק לתקציב רגיל לביצוע פעולותיה השוטפות ולתקציב פיתוח להקמת מוסדות רפואיים, הרחבתם, שיפוצם וצידום של מוסדות קופת-חולים, לרבות בתי-חולים."

ל. דיציאן: אני מבקש עוד לשקול אם לשנות או למחוק את הסעיף.

היו"ר ח. גרוסמן: שיפוץ שייך לתקציב פיתוח.

ה. זיידל: לאחר ההסבר של היועצת המשפטית, אני מציע בסוף הסעיף, שיאמר: "... בהתאם להחלטת ועדת המועצה".

היו"ר ח. גרוסמן: זה קיים בסעיף אחר. פה לא מדובר על אישור אלא על מפנה התקציב.

ה. זיידל: יש מקומות שיש מבנה תקציב ואם רוצים לבנות בית-חולים לאילת, אז זה יכנס לתקציב. זה מבנה תקציב וזה יכול להיות פיתוח שירותים רפואיים. אני מציע להוסיף: "בהתאם להחלטת ועדת המועצה".

היו"ר ח. גרוסמן: ח"כ זיידל, אתה מערבב שלב בשלב. קופת-חולים צריכה להגיש הצעת תקציב. היא לא צריכה ללכת לוועדה לשאול מה להגיש. הוועדה יכולה אחר כך לא לאשר. פה מדובר על הגשת התקציב ולא איך הוא אחר כך יאושר.

ה. זיידל: אני רוצה למנוע בירוקרטיה.

היו"ר ח. גרוסמן: אתה יכל לדרוש מקופת-חולים ללכת קדם לוועדה כאשר היא צריכה להגיש הצעת תקציב. אתה מבקש מגוף חיצוני שהוא יתן אישור איזה הצעה להגיש? הגוף החיצוני יכל - אחרי שיגישו את הצעת התקציב - לאשר שזה לא מתאשר. אני מבקשת את ח"כ זיידל לשקול שני.

פ. שינמן: לפעמים תקציב פיתוח קשור בתקציב שוטף לא תמיד מקבלים הקצבות, אלא הלוואות מתקציב הפיתוח ומכניסים אחר כך בתקציב השוטף סעיף של פרעון מלוות, וזה בא על חשבון תקציב הפיתוח, אם כי זה נמצא בתקציב הרגיל. המדינה לא תמיד נותנת לתקציב הפיתוח רק הקצבה. לא פעם המדינה נותנת הלוואה ואומרת שישלמו את זה מהתקציב הרגיל. ז"א תקציב אחד קשור בשני. לכן, זה לפעמים מטובך.

לכן, אני מציע להשאיר את הסעיף כהוא, שיהיה תקציב רגיל ותקציב פיתוח, ובלי לפרט יותר מדי, כי הפרוט יכל לפעמים להזיק. כאשר יש ועדה מתכננת לאזור האישוף, הסעיף הזה מבטיח את הדברים. אני מציע רק להוסיף בסוף הסעיף את המלה "והרחבתם".

היו"ר ח. גרוסמן: ח"כ ל. דיציאן עוד רוצה לשקול. ח"כ י. בארי מבקש למחוק את הסעיף. ח"כ ה. זיידל שוקל עוד.

סעיף 74

ל. דיציאן: התקשיתי להבין בשביל מה שתי המלים "שינויים ותוספות".

היו"ר ח. גרוסמן: יש שינוי של העברה מסעיף לסעיף. זה נקרא שינוי. יש גם תוספות. גם בתקציב המדינה אנו מספלים בתוספות, מדי פעם. יש תוספות אשר מתבקשות בגלל האינפלציה או כל סבה אחרת.

א. וולף: הכוונה היא באמת שינויים זה בין סעיף לסעיף, ותוספות אלה ממש תוספות.

ל. דיציאן: אפשר להבין כאן שזה תוספות לשינויים. צריך לכתוב את זה בצורה ברורה: שינויים ותוספות.

ת. פנחסוביץ: שינויים בתקציב ותוספות לתקציב.

היו"ר ח. גרוסמן: המשפטים שחשבו על הניסוח.

סעיף 75

ל. דיציאן: בשביל מה זה נחוץ בחוק? היום אין חוק כזה, אז היא לא משתתפת ב-400 מליון ל"י ויותר? המדינה לא צריכה לקבל אסמכתא בחוק בשביל זה.

היו"ר ח. גרוסמן: יש ביטוח בריאות חובה וזה לפי החוק. עד עכשו יכלה המדינה להשתתף ויכלה לא להשתתף. לפי החוק היא תצטרך להשתתף.

ל. דיציאן: אבל, כתוב "רשאית".

א. וולף: הסעיף הזה יש לו גלגולים הסטוריים; תחילה, משמעותה היתה שהמדינה תכסה את הגרעונות. ואז קם רעש גדול מהמגבית וחוגים אחרים, כי ברגע שהמדינה חייבת להשתתף בתקציב - סתמנו את המקור של אמריקה לצרכי בריאות וכו'.

מתוך כל ההתדייבויות - והיו התדייבויות ארוכות מאד, והשתתפו משרד המשפטים, יועצים משפטיים, הסוכנות וכו' - זה הנוסח שהתקבל כמבטא את זה שהמדינה תשתתף ומאידך הנוסח הזה אינו סותם את המקורות מאמריקה.

הסעיף חייב להמצא בחוק. המלה "רשאית" אינה מכיון שהיא מקובלת עלינו, אלא היא מחויבת המציאות.

ל. דיציאן: אני בספק רב אם בכלל יש צורך בסעיף הזה. אנחנו, הַבּוֹע, אישרנו את תקציב המדינה בסכומים עצומים, ויש שם הקצבות במאות מליוני ל"י לכל מיני מוסדות, בלי שיהיה בחוק כל שהוא מלה אחת האומרת שהמדינה רשאית להשתתף. חוק התקציב נותן את הסמכות לממשלה להשתתף. במשרד הסעד אנו משתתפים במליונים באחזקת כל מיני מוסדות פרטיים וציבוריים למחצה. במשרד החינוך אנו משתתפים במוסדות חינוך רבים, שהם ציבוריים או פרטיים למחצה. אין באחד מהחוקים הנוגעים בדבר, ואיזה שהיא אסמכתא. אני מבין את ההנמקה לכך שנכתבה המלה "רשאית". זה בכלל דבר שולי, אם בכלל צריך להכניס את זה. אבל, מה שמצריע לי הוא, שזה נותן למדינה אפשרות דיסקרטית באיזה צורה לתקן את התמיכות. אם המדינה משתתפת בתקציב - וזה מתקשר בדברים שאמרת קדם - אם המדינה מחליטה להשתתף בתקציב השוטף של קופת-החולים והיא אומרת שהיא מקציבה לכל מבוטח איקס ל"י - בניה 10 ל"י לחדש לכל מבוטח - אז הקביעה של מספר המבוטחים בכל קופת-חולים תתבטא באיזה צורה ואז יגיעו לאיזה שהוא מודוס ויונדי באיזה שהוא מקום ואז בתקציב המדינה ישתתפו באיקס ל"י בתקציב השוטף. אז אני מסכים בהחלט שצריכה להיות החלוקה הברורה ואיקס ל"י לזה שהוא מבטיח תקציב פיתוח.

בתקציב פיתוח יכל להיות תנאי שעל כל לירה מתקציב פיתוח, המדינה נותנת כך וכך. אבל, צריך להיות ברור אם מכניסים את זה בחוק - שתהיה הוראה שתהינה זכויות שוות כלפי כל אחת מקופות החולים לפי איזה שהיא מתכונת, ולא שזה יהיה בסמכותן. תקציב המדינה לא קובע לאיזה קופת חולים מקציבים. עברתי על ספר התקציב של משרד הבריאות ואין שם פרוט כמה לכל קופת חולים, אלא כתוב: "הקצבות לקופות-חולים". ואז, משרד הבריאות - וכאן זה יהיה יחד עם שר העבודה ושר האוצר - יכל להקציב לקופת-חולים אחת, שיש לה מליון מבוטחים, יקציב לפי מפתח של עשרים ל"י לכל מבוטח, ולקופת-חולים אחרת רק 5-10 ל"י או 50 ל"י. לכן, כאן צריכה להיות איזה הנחיה.

ה. זיידל: אני בעד השארת הסעיף הזה בחוק. לא יתכן, שבחוק ביטוח בריאות לא יהיה סעיף המדבר על השתתפות המדינה.

לפי איזה חוק משתתפת היום הממשלה בתקציבי

קופות-חולים?

ל. דיציאן: רק לפי חוק התקציב.

ה. זיידל: האם הסעיף הזה, הנוכחי, האומר ש"הממשלה רשאית", האם לפי סעיף זה הממשלה יכולה להחליט לא להשתתף כאשר יש גרעון בקופת-חולים אחת, נלתת לקופת חולים אחרת? האם אפשר למצוא ניסוח שיבטיח לא להשאיר בידי-הממשלה את הזכות להעדיף קופה אחת על שניה?

י. בארי: אני מחייב את המצאות הסעיף הזה בחוק. אני גם מחייב את הביטוי "רשאית" כי אני יכל להעלות על הדעת, תאורטית, שבשנה מסוימת תגיד המדינה: השנה, אינני משתתפת בתקציב קופת-חולים.

אבל, לעניות דעתי, מה שיש לעשות הוא לקבוע קריטריונים בחוק אשר יאמרו לנו באפן נוקשה ביותר כיצד ולפי איזה אמת-מדה תשתתף המדינה בתקציב קופות-חולים.

מופיע סעיף 73 עם הנחיות כיצד קופת-חולים צריכה לחלק את התקציב שלה. זה קבעו בחוק, ולדעתי זה מנוגד. אבל, באיזה דרך המדינה תשתתף בתקציב - כאן לא נקבעו קריטריונים. כאן המקום לקבוע באיזה צורה תשתתף המדינה בתקציב קופות-חולים.

מ. יודל: אני חושב, שהסעיף צריך להיות. אם אנחנו אומרים בסעיף 72(4) (קורא את הסעיף), ז"א שהמדינה צריכה להשתתף, אז צריך להיות גם סעיף האומר שהיא רשאית להשתתף בסכומי התקציב.

כל אלה שאמרו מה עושים היום מוסדות-בריאות הממשלה משתתפת, אני חושב שהדברים מעוגנים בחוק. אם יש חוק חינוך חובה, אז מוסד שהוא מוכר יש לגביו חוק. הוא הדין לגבי מוסדות סעד - כל מוסד שהוא במסגרת החוק המפקח עליו, רשאי להנות מתקציב המדינה. כאשר אנו אומרים בסעיף 48 שיהיה בידי הממשלה לקבוע גובה דמי הביטוח, ז"א אנחנו מראש מגבילים את קופות-חולים שלא יקחו כמה שהם רוצים, ואז אי אפשר מצד אחד להגביל אותן בדמי ביטוח ומצד שני להגיד מה תהיה החלוקה, והממשלה בלי ספק גם תשתתף.

מלוות ומענקים של המדינה - הכל חייב להיות במסגרת התקציב. בחוק תקציב המדינה יהיה סעיף האומר מה הולך להפעלת חוק הבריאות.

פ. שינמן: סעיף 72(4), השרים המתאימים אשרו את התקציב על כל סעיפיו, ז"א גם על הסעיף הזה שיהיה בהכנסות - בכמה המדינה צריכה להשתתף בתקציב. כאן, זה יהיה תלוי בכך מה יבקשו ולפי זה יצטרכו השרים לקבוע, ואינני יודע אם זה צריך להיות מפורש בתוך החוק. אם קופת-חולים לא תבקש ותסדר בתקציבה - לא יתנו. אם קופת-חולים תבקש - כדי שלא תהיה שרירות - לב איזה סעיפים מאשרים - על זה צריך לחשוב וצריכה להיות בדיקה.

את סעיף 75 היתי מנסה קצת אחרת. אני מציע לכתוב: "השתתפות המדינה בתקציב קופות-חולים בסכומים שאושרו למטרה זאת בתקציבה". ואז, יש השתתפות המדינה. היא יכולה להשתתף רק בסכומים שאושרו לצורך זה.

הבר :
התמיכה הנצטת הניטנות היום הן על פי חוק התקציב.
קיים מפתח קריטריונים, וחברי ועדת השירותים
הציבוריים משתתפים לא פעם בדיון בתקציב, ואז יש מפתח לכך והוא
בנוי על חמישה קריטריונים: 1. פיזור שירותי הקופה; 2. אופי המיסוי
אם זה מיסוי פרוגרסיבי או בלתי פרוגרסיבי; 3. מה הקף הביטוח
החלקי לעומת הביטוח המלא; 4. אפיה הציבורי של הקופה, ז"א השקעות
עצמאיות וכו'; 5. ההוצאה לשירותים רפואיים - כמה ס"ה מוצא לשירותים
רפואיים.

אלה היו חמישה הקריטריונים. יש לי טעם,
אם אפשר לקבוע קריטריון נוקשה בחוק. זה אפשר לעשות במסך שבן
הדברים הם סטטיים. לעומת זאת, אילו היה הרוצה הוועדה לחייב את
השר להגדיר בתקנות את הקריטריונים, כאשר תהליך השינוי של קריטריונים
הוא פחות נוקשה מאשר תזקון בחוק, היתי רואה את זה כדבר מתקבל על
הדעת.

ג. וולף :
ח"כ פ. שינמן מציע שהנוסח יהיה: "השתתפות
המדינה בתקציב קופות-חולים". זה נוסח של
חיוב. החשיבות כאן היא החיוב. כאן צריך להיות אלמנט של רשות ולא
חיוב.

פ. שינמן :
אם אישרת - אתה משתתף.

היו"ר ח. גרוסמן :
מדובר על כך שהדבר יפגע במגבית, אם ישנו
את הנוסח המוצע.

א. וולף :
אני מאד מציע להשאיר את הנוסח כפי שהוא.

היו"ר ח. גרוסמן :
אני מציעה שלא ניכנס לזה, ואם הנוסח של
"רשאית" הוא מקובל על כלם - אני מציעה,
שלא נתערב בזה, כי אין לנו ענין לפגוע בגיוס כספים והזרמתם
לשירותים בישראל, מהמגבית ומקורות אחרים. הניסוח "רשאית" עונה על
ההתחייבות של הממשלה כלפינו, וגם כלפי חוץ הממשלה אינה חייבת.

א. וולף :
אף קופת-חולים לא העירה על המלה "רשאית",
כי הם מודעים למציאות.

לכל השאלות האחרות שהועלו כאן, כגון איך
להבטיח שהממשלה לא תשתתף בגרעון של קופת-חולים אחת וכן תשתתף
בקופה אחרת - התשובה היא שיהיה המשפט "אמות מדה או שיקולים",
כתוספת. אני מציע לשקול להוסיף בסוף סעיף 75 "לפי מבחנים שיקבעו
בתקנות ע"י שר הבריאות".

ל. דיציאן :
באישור ועדת השירותים.

א. וולף :
המבחנים הם גמישים ומשתנים וצבנקים בכל
שנה מחדש. יש במשרד הבריאות לוח עצום,
המפרט את הדברים. אם ועדת השירותים רוצה להעסיק את עצמה בכל שנה
באישור המבחנים השונים - זאת עבודה רבה מאד.

היו"ר ח. גרוסמן :
השר לא יוכל להוציא את התקנות וזה יהיה
מחסום.

א. וולף :
אני מציע: "לפי מבחנים שיקבעו בתקנות ע"י
שר הבריאות".

ב. בארי :
אני רואה בסעיף 1 אחד מסעיפי המפתח בחוק.
עד היום, כשלא היה חוק בריאות, קבעו
קריטריונים וכוונת התקציב בקשו הסברים. כמה חברים השתתפו
בוועדת הכספים כאשר דנה בתקציב משרד הבריאות. אבל, מכאן ואילך,
הכל יהיה במסגרת החוק ובודאי עלולות להמצא קופות שתטענה בנקודה
זאת ואחרת שהן מקופחות.

אנחנו חייבים לאפשר לאותה קופה לתעלות
טענה ויתכן שהיא תטען לאפליה. אני מציע לקבוע בסעיף 75 קריטריונים
בחוק, שלפיהם רשאית הממשלה להשתתף בתקציבים של קופות-חולים.
אינני איש מקצוע כדי להביא קריטריונים, אבל אני מציע שנעביר את
זה לקופות השונות ונשמע מה יש להן להגיד. בשים לב להערת הגמישות,
נוכל להוסיף סעיף, שבתקנות רשאי השר להוסיף קריטריונים, באישורה
של ועדת הכספים, או להוריד קריטריונים. (הכוונה ל-5 הקריטריונים
אשר הבר קרא).

ל. דיציאן: אני חולק על הצורה כפי שמאשרים תקציבים שונים ע"י ועדת הכספים, ובשתי ישיבות בנות שעה וחצי מקבלים הסברים חלקיים ולא חלקיים והכל הולך מהר מהר ומאשרים בלי להתעמק בזה. אני מתכוון בקשר לחוק התקציב להציע שינויים מרחיקי-לכת בקשר לדיונים בתקציב. בודאי שבתקציב זה שאנו דנים בו, ומדובר כאן בהקצבות וזה עולה למדינה מליוני ל"י, ועם כניסת החוק זה עוד יעלה, וזה חלק מתקציב משרד הבריאות. אני חושב, שאם ירצו לשנות איזה סעיף בתקנות, זה יהיה האמצעי הבדוק והטוב ביותר לבדוק באופן יסודי את המרכיבים ואת הצורה של החלוקה, ואז אם יהיה צורך נוכל לשמוע את חות-דעתם של האנשים המעוניינים ביותר והם לא יצטרכו לעשות עבודה באיזה שהוא מקום כדי לקבל עוד מליונים ל"י אלא יחוו דעתם בזמן הדיון כדי לשנות את החלוקה.

לכן, אני מציע שזה יהיה בתקנות באישור ועדת השירותים.

מ. יודיד: אני מציע להשאיר את הסעיף כמו שהוא ללא כל שינוי ואף לא להוסיף את התוספות שהציע מר וולף. אין צורך בכל שינוי בסעיף המוצע כאן. אני סומך על קופות החולים שידאגו לקבל כל מה שמגיע להן. אין היום צעקה בקופות-חולים שהן מקופחות אחת מן השניה.

ה. זיידל: אני שמח שמר הבר הבהיר את הנקודה שהעליתי, והבהרה זאת מאפשרת לנו למצוא את הפשרה בין הגישה של ח"כ בארי הרוצה להכניס הכל בחוק ובין ההצעה האומרת שהקריטריונים האלה יכנסו גם בעתיד לחוק. אני חושב, שהקריטריונים שהזכרת הם חשובים מאד, ולכן אפשר למצוא את הדרך, שהקריטריונים האלה יקבלו ביטוי בתקנות. לכן, אולי תוכל להעביר לחברי הוועדה את חמשה הקריטריונים. אם לא יהיו ביננו חילוקי-דעות, נוכל לסמן לנו שבתקנות יכנסו הקריטריונים, ואנחנו כאן נצביע. ז"א, באישורה של ועדת השירותים.

פ. שינמן: אני גם חושב, שזה צריך להיות בתקנות. צריך להוסיף כאן, "לפי מבחינים שיהיו בתקנות". בתי-חולים מסוימים נהנים מתקציב של משרד הבריאות, במדה רבה יותר, ואחרי במדה קטנה יותר, ז"א זה לפי קריטריונים, ז"א זה יכל להיות בתקנות ולא בחוק שזה יהיה בחוק. כוונתי שזה יהיה בתקנות, באישור ועדת השירותים.

היו"ר ח. גרוסמן: שמעתי את הטענות. אינני חושבת, שאנחנו צריכים לחוקק חוק שלא נוכל לעמוד בו, ולהכניס טעיפים שרק יכבידו בביצוע החוק. אם אמרתנו שזה ייקבע בתקנות, מן הראוי שנדע את התקנות האלה. אבל, אם זה דבר גמיש וכל שנה צריך יהיה לדון לפני שמאשרים את התקציב, ז"א אנו שמים מכשולים בפני שר הבריאות כשהוא צריך לאשר תקציב. אם לשר הבריאות יש כל כך הרבה מחסומים ולכל שינוי הוא צריך לבוא הנה לקבל את האישור, הרי הקופות בינתים לא יוכלו לקבל את הכספים. עובדה, שהקופות לא הציעו כל הצעה בענין הסעיף הזה. זה לא מקרה. הן רואות את הסעיף הזה כסעיף אשר צריך להיות כפי שהוצע. אינני רוצה להכביד על השר ועל הקופות. צריך להיות סדר וצריכים להיות קריטריונים אחידים, ז"א אם קופת-חולים אחת בותנת שרותים כמו קופת-חולים אחרת, צריך שכל אחת מהן לא תקבל יותר מהשניה. זה אנו צריכים לתבוע.

לכן, מתקבל על דעתי, שיהיו קריטריונים שיהיו בתקנות, ולא יהיה לפי נוהל. הכנסת תמיד יכולה לבקש את התקנות כדי לראות איך זה פועל. אם זה לא ייראה לנו, נוכל לאמר לשר שהוא מפלה קופת-חולים אחת לעומת שניה. אבל, בכל פעם לאשר את זה - זה לא בראה לי.

פ. שינמן: את הקריטריונים אנחנו צריכים לאשר.

היו"ר ח. גרוסמן: אבל הקריטריונים אינם קבועים. הלא זה דבר גמיש. בניח, קריטריון לגבי שרות מסוים שלא היה קיים היום, כי השרות נוסף וזה דבר חדש, ולעומת זה יש קופות אשר מפעילות את השירות הזה, ויש כאלה שעוד לא.

מר הבר: יש מדדים קבועים, אבל התמיכות בקופות-חולים, הסך הכל המצטבר, לא היה הצבירה המצטברת של כל הקריטריונים האלה. כאשר היו שינויים מרחיקי-לכת בהסכמי השכר -

הבר : אתה יודע מה פרוש אישור ועדת הכספים של הכנסת? פרוש הדבר, שאי אפשר יהיה להוציא את ההוצאה.

ל. דיציאן : אני שואל אם אין כאן דרך להקל. צריך למצוא דרך שתקל בתוך מסגרת התקציב להעביר מסעיף לסעיף.

י. בארי : כשנגיע לסעיף 107 יהיה מה להעיר לגביו. מכל מקום, כדי שסעיף 76 לא ישאר ערטילאי, הווה אומר שאין שום סנקציה לגבי מי שכן הוציא, נראה לי שנצטרך לתקן את 107 ונצטרך להוסיף, שמי שלא עשה דבר המוטל עליו - השאלה היא מה הסנקציה?

פ. שינמן : בלי אישור אי אפשר להוציא מהתקציב. (קורא סעיף 74), אני חושב שכל הסעיף הזה מיותר. ממילא בלי אישור אי אפשר להשתמש בתקציב. למה צריך עוד פעם להדגיש את הדבר הזה? אני מציע למחוק את הסעיף.

הבר : כל אחד מהסעיפים האלה איננו מקרי ומבטא דבר שונה לחלוטין. סעיף 76 מדבר על כך מה קורה בפועל. אתה אישרת תקציב, אישרת תוספות בתקציב ושינויים בתקציב. קבעת יעדים, אתה מאשר הוצאה המיועדת לרכישות. ז"א, קופה אינה יכולה לעשות רוורס מהתקציב ולהחליט שהיא אינה מוציאה יותר כסף. היא משנה יעדים; היא מוציאה להטבות כל שהן במקום ליעד אשר נקבע ואושר. ז"א, כל הוצאה בתקציב יש לה יעד מוגדר. היא לא תוציא הוצאה מעל לתקציב שאושר. אם קבלת שני מליון כדי לבנות בית-חולים, אתה לא יכל לא לבנות את בית החולים.

הסנקציות, כפי שהן מנוסחות כאן, מתיחסות יותר לאזרח ולא לקופה עצמה. אני מקבל, שכאשר נגיע לסעיף 107, צריך יהיה להביא בחשבון סנקציה למקרה של חריגה בולטת מהוראות החוק. לפיכך, אני מציע שסעיף 76 ישאר כלשונו. הוא מיועד להשיג תכלית מוגדרת.

היו"ר ח. גרוסמן : אם הסנקציה תובהר בסעיף אחר, זה בסדר.

ל. דיציאן : השאלה היא אם לא להוסיף כאן את האפשרות שהמדינה תפסיק את ההקצבות בתור סנקציה.

הבר : כאשר הוועדה ממליצה להוסיף בתקנות את המדדים, שם אפשר ליצור את ההתניה, ז"א מחויבות הממשלה מותנית בהתנהגות הקופה.

היו"ר ח. גרוסמן : תציעו לנו ונראה.

ל. דיציאן : אם כתוב כאן קנס 100 ל"י וכיו"ד, זה לא ירתיע את הקופה מלחרוג מהחוק. אני חושב, שאת ענין הסנקציות צריך לשקול בסעיף הזה המיוחד.

היו"ר ח. גרוסמן : נחזור לענין הסנקציות כשנגיע לסעיף 107.

סעיף 77

ה. זיידל : למי תגיש?

הבר : יהיה כתוב בתקנות למי היא תגיש.

א. וולף : כפי שזה יהיה כתוב בתקנות, יבתקנות יהיה יעדים שונים לדוחות שונים. זה יכל להיות לשר העבודה, זה יכל להיות לכל יעד שייקבע בתקנות.

מ. יריד : כדי לחייב בדוח שנתי, כל קופת-חוליה שתהיה חייב להיות בחוק.

י. בארי : לעניות דעתי, דוחות צריכים להיות מוגשים למי שאחראי לחוק. הוא יכל להתייעץ עם משרד אחר, אבל אנחנו צריכים לקבוע בחוק למי יופנו הדוחות.

היו"ר ח. גרוסמן :

היו"ר ח. גרוסמן: אני מציעה שיאמר שכל קופת-חולים תגיש לשר הבריאות ולגופים אחרים לא-פחות מאשר אחת לשנה דוחות על פעולותיה, לרבות דוחות כספיים, הכל כפי שיקבע בתקנות.

הישיבה נבעלה בשעה 14.00